

10.33537/sobild.2023.14.2.13

Makale Bilgisi

Gönderildiği tarih: 30.04.2023
Kabul edildiği tarih: 29.05.2023

Article Info

Date submitted: 30.04.2023
Date accepted: 29.05.2023

KONRAD VON WÜRZBURG'UN "PANTALEON", "ALEXIUS" VE "SILVESTER" ESERLERİNDE ADANMIŞLIK VE FERAGAT¹

DEVOTION AND RENUNCIATION IN KONRAD VON
WÜRZBURG'S "PANTALEON", "ALEXIUS" AND
"SILVESTER"

Yasemin YILMAZ SALCI 

Araş. Gör., Pamukkale Üniversitesi,
yaseminyilmaz87@gmail.com

Anahtar sözcükler

Konrad von Würzburg; Orta Çağ
Alman Edebiyatı; Adanmışlık;
Feragat; Kimlik; Din ve Kimlik.

Keywords

Konrad von Würzburg; Medieval
German Literature; Devotion;
Renunciation; Identity; Religion
and Identity.

Öz

Orta Çağ Alman toplumu için din önemli bir role sahiptir. Bahsi geçen dönemde Avrupa toplumu genelinde olduğu gibi Alman toplumu da Hristiyanlık ve İncil öğretilerine bağlıdır. Bu nedenle dönemin yazarları eserlerinde sıkça dini öğe ve motifleri kullanmış, dini konular ve kişileri eserlerine konu etmişlerdir. Orta Çağ Alman Edebiyatının önemli temsilcilerinden biri olan Konrad von Würzburg da çağdaşları gibi eserlerinde topluma örnek olacak dini figürler kullanır. Latince kaynaklardan okuyup öğrenerek almancaştırdığı „Pantaleon“, „Alexius“ ve „Silvester“ eserlerinde yazar, farklı ana karakterler ve olay örgüsü aracılığı ile benzer erdem ve davranış biçimlerini okuyucu-dinleyicilerine aktarır: dünyayı ve dünyevi her şeyi reddeden Alexius, Tanrı yolunda ölümlü göze alan Pantaleon ve mucizeleriyle inançlı olmayanları dahi Tanrıya inandıran Silvester. Bu üç ana karakterin temel benzerlikleri ise adanmışlık ve feragatlarıdır. Bu çalışmada Konrad von Würzburg'un „Pantaleon“, „Alexius“ ve „Silvester“ eserleri karakterlerin adanmışlık ve feragatları bağlamında incelenecektir. Eserler ve ana karakterler incelenirken, toplumsal yapı ve dinin edebiyatı nasıl etkilediği yorumlanarak; yazarın eserlerde okuyucu ve dinleyicilere iletmeyi amaçladığı öğretiler üzerinde durulacaktır.

Abstract

Religion played an important role in medieval German society. In the aforementioned period, German society, like the European society in general, adhered to Christianity and the teachings of the Bible. For this reason, the authors of the period frequently used religious elements and motifs in their works, and religious subjects and people were the subject of their works. Like his contemporaries, Konrad von Würzburg, one of the most important representatives of medieval German literature, uses religious figures in his works to set an example for the society. In his works "Pantaleon", "Alexius" and "Silvester", which he translated into German by reading and learning from Latin sources, the author conveys similar virtues and behaviours to his readers-listeners through different main characters and plots: Alexius who rejects the world and everything worldly, Pantaleon who risks death in the way of God, and Silvester who makes even non-believers believe in God with his miracles. The main similarities of these three main characters are their devotion and renunciation. In this study, Konrad von Würzburg's "Pantaleon", "Alexius" and "Silvester" will be analysed in the context of the devotion and renunciation of the characters. While analysing the works and the main characters, how the social structure and religion affect literature will be interpreted and the teachings that the author aims to convey to the readers and listeners will be emphasised.

¹ Bu makale „Das Opfermotiv in der deutschen Literatur des Mittelalters anhand ausgewählter Texte“ başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

Giriş

Edebi eserler dönemlerin ve yazıldıkları coğrafyanın sosyal, kültürel, düşünsel ve toplumsal durumunun bir yansımasıdır. Edebi eserler bir bakıma yazıldıkları dönem ve toplumun şartlarından beslenirler.

Konrad von Würzburg Orta Çağ Alman Edebiyatının önde gelen isimlerindedir. Farklı türlerde pek çok eser vermiş olan yazarın İncil ve Latince kaynakları kullanarak yazdığı aziz kıssaları Alman Orta Çağ Edebiyatında önemli bir yere sahiptir. Din ve Edebiyat Orta Çağda birbirinden ayrılmaz iki önemli öğedir. Yazarın bu çalışmada incelenecek olan eserleri „Pantaleon“, „Alexius“ ve „Silvester“ eserleri hem kutsal kişiler ve dini motiflerle bezelidir hem de ahlaki ve didaktik işlevleri vardır. Çünkü edebi eserler ve yazarlar bu dönemde aynı zamanda hitap ettikleri topluluğu eğitme görevini de yerine getirirler.

Orta Çağ metinleri ve din arasındaki ilişkiyi anlamak için dönemin dini ve sosyal arka planından da bahsedilmesi gerekmektedir. Orta Çağ, özellikle 1050-1350 yılları arasındaki dönem bu çalışma için önem arz etmektedir. Araştırmacılar bu dönemi Staufer Klasisizmi ya da Saray Edebiyatı olarak da adlandırır (Zengin, 2011: 61).

Hristiyanlığın, Alman Orta Çağı'nda önemli bir rol oynadığı tartışmasızdır. Knaeble (2016: 127), Avrupa Orta Çağının Hristiyanlık tarafından şekillendirildiğini vurgular. Bu durum, bu döneme ait edebi eserlere de yansımıştır. Alman dilindeki en eski edebi metinler ağırlıklı olarak dini metinlerdir. Yüksek Orta Çağ döneminde edebiyat merkezleri kiliseden saraylara geçmiş olsa da (Canlı, 2020: 58), edebi eserleri yazan ve üretenler hala öncelikle Teoloji eğitimi almış kişilerdir. İncil ve diğer dini metinler hakkında sağlam bilgi birikimi olan ve Latince ve/veya Fransızca bilen yazarlar bu bilgileri ve yabancı eserlerin çeviri ve uyarlamasını Alman Edebiyatına kazandırmışlardır (Knaeble, 2016: 129). Bunun yanı sıra Orta Çağ toplumu kilise ve değerlerine son derece bağlıdır. Toplumun dini anlayışı bireysel ve toplumsal yaşamı şekillendirmiştir. Bu dönem halkının okuma yazma oranı çok düşük olduğundan edebi eserler genellikle topluluk önünde okunduğu söylenir (Rainer; Kern, 2014: 16). Bu sebeple bu çalışmada edebi eserlerin

hitap ettiği kitle için „okuyucu ve/veya dinleyici“ sözcükleri kullanılacaktır.

Amaç

Bu çalışmanın amacı Konrad von Würzburg'un „Pantaleon“, „Alexius“ ve „Silvester“ eserlerini inceleyerek toplumun yapısı ve dinin edebiyata olan etkisini yorumlamaktır. Yazarın edebi eser ve karakterler aracılığıyla topluma yol gösterici olma görevi ve eserler aracılığıyla okuyucu ve dinleyiciye aktarılacak istenen öğretiler yorumlanacaktır.

Yöntem

Orta Çağ Alman Edebiyatını anlamak ve yorumlamak için dönemin toplumsal, dini, antropolojik ve tarihsel arka planını göz önünde bulundurmak elzemdir. Bu nedenle bu çalışma için tarihsel antropolojinin alt dalı olan düşünce tarihi ve edebiyat sosyolojisi büyük önem arz etmektedir.

Din ve Kimlik

Çalışmada ele alınan eserlerin açıklanabilmesi için öncelikle 'dini kimlik' teriminin açıklanması elzemdir. Mertens (1997: 77) "dini kimlik" terimini, "bir kişinin ve bir topluluğun zihniyetinde oluşan dini tutumlar ile dini etik eylemlerin birliği" olarak açıklar. Schweitzer (2005: 298) dini kimliği „doğal dini kimlik“ ve „dini rol kimliği“ olmak üzere iki kategoriye ayırır ve doğal dini kimliği şu şekilde tanımlar: "Doğum ve kökenle verilen doğal bir kişilik özelliği olarak belirli bir dini topluluğa ait olma." Schweitzer (2005: 298) dini rol kimliğini ise "belirli bir dini topluluğa aidiyet sonucu beklenen ve/veya ortaya çıkan davranışlar" olarak açıklar (Schweitzer, 2005: 298). Schweitzer'in rol kimliği tanımı dikkate alındığında Alman Orta Çağında dini kimliğin sadece bireysel değil, toplumsal bir yansımasının da olduğu, dinin toplumsal aidiyeti ve toplumsal kimliği şekillendirdiği söylenebilir. Din hem toplumsal hem de bireysel davranış biçimleri etkileyen önemli bir etmendir ve bu dönem toplumu için birbirinden ayrılmaz bir bütündür.

Ele alınan eserlerdeki karakterlerin dini kimliklerini oluşturan en önemli özellikleri adanmışlıklarıdır. Malina (2000: 44) adanmışlığı daha yüksek bir amaca hizmet eden bir davranış biçimi olarak yorumlar. Ridder (2012: 96) bireyin kendi hayatının

Tanrıya verilebilecek en büyük hediye olduğunu vurgular; çünkü Tanrıya yakın olabilmek gibi transandantal bir amaca ulaşabilmek böyle büyük bir feragat gerektirir. Bu feragat farklı şekillerde tezahür edebilir: din için savaşmak, her türlü dünyevi isteklerden vazgeçmek, kendi hayatından vazgeçmek ya da İsa'nın yaşam tarzı ve acılarını taklit etmek. Konrad von Würzburg'un çalışmamızda incelenen eserlerinde bahsi geçen davranışlar okuyucuya örnek olarak sunulur.

Konrad von Würzburg „Pantaleon“ eserinde ana karakter Pantaleon'un hayatını anlatırken, ona inancı nedeniyle yapılan işkenceleri ve ölümü okuyucuya aktarır. Anlatının başlarında Hristiyanlığı seçen Pantaleon'un, din değiştirdikten sonra işkencelerle öldürülmesi olay örgüsünün zirve noktasıdır. Pantaleon'un tüm karakter özellikleri ve erdemleri eserde sadece onun dini kimliği açısından önem arz eder. Örneğin, Pantaleon'un mesleği olan doktorluk eserde hastalarının fiziksel hastalıklarını iyileştirilmesinin yanı sıra, onların ruhlarına da şifa olmaya yarayan bir uğraş olarak anlatılır. Pantaleon mucizevi bir şekilde gözlerini açtığı kör hastasının ona vermek istediği para ve malları kabul etmez, ona bu para ve malları ihtiyacı olanlara dağıtmasını söyler:

Hayır, dedi yüce adam (Pantaleon), senden malını-mülkünü istemiyorum, ancak istersen bunları fakir insanlara dağıt. İsa sana merhamet etsin! ('nein' sorach der knabe gehiure,/'ich enger dines guotes niht./swaz dû habest in dîner pflicht,/daz gip enwec den armen./dîn breste sol erbarmen/den wâren und den sūezen Krist.")(Pantaleon, M. 559-563).

Çünkü Pantaleon için dünyevi ve maddi şeylerin bir önemi yoktur, yapılan her şey sadece Tanrı içindir. Yazar ana karakterin Tanrıya yakınlığını, onun çektiği acıları ve ölümü şikâyet etmeksizin kabullenmesi ile bağdaştırarak, Pantaleon'u dine uygun hareket eden ve dini beklentileri karşılayan bir karakter olarak okuyucuya yansıtır.

Konrad von Würzburg „Alexius“adlı eserinde ise kendini tamamıyla dünyadan soyutlayarak münzevi bir hayat yaşamayı seçen Alexius'u anlatır. Kiening (1994: 409) dünyadan soyutlanmayı 'bu dünya ile öbür dünya,

geçicilik ve sonsuzluk, günah ve kurtuluş, insanlık ve kutsallık ikilemelerinin merkezi bir unsuru' olarak betimler. Eis (1935: 234) Alexius'un 'bu dünyadayken bile ruhen ahirette' yaşadığını söyler. Alexius'un bu olağanüstü davranış biçimi ve diğer kişilik özellikleri yazar tarafından eserin giriş bölümünde özellikle betimlenir ve yüceltilir:

Onun kişiliğine metinde hem Tanrı'ya karşı gerçek bir sevgi hem de Tanrı tarafından verilmiş olan mükemmelliğin ayrıcalığı atfedilir: o bir kutsanmış genç (sâlic jungelinc 128. M.), soylu ve saf olarak tanımlanır(edel und klâre 130. M.), ruhani yeteneklere sahiptir (und hæte in sîner kintheit/enpfangen schiere die vernunst/daz er gotelicher kunst/wart vil umâzen wîse 133-135. M), türlü kötülük ve günah ona yabancıdır(dem werden jungelinge/wart alliu schande wilde 144-145 M.), yeryüzünde sahip olunabilecek hiçbir iyilik onda eksik değildir (an im brast aller sælden niht 148. M). Buna bir de Tanrı'ya duyduğu tutkulu sevgi eklenir.(sîn herze sam ein heizer kol / in der gotes minne bran s. 150f.). (Griese, 2013: 65).

Alexius 'Contempus Mundi'¹ olarak kendi bedenine adeta düşman olur. Bu münzevi hayat tarzı dönem toplumunun normlarına uymaz, bu nedenle Alexius ötekileştirilir.

“Silvester” adlı eserinde ise Konrad von Würzburg ilk bakışta diğer iki eserden farklı karakter ve olay örgüsü yaratır. Eserin ana karakteri ölüm, işkence gibi şeylerle sınanmaz. Silvester'ın Tanrı'ya ve Hıristiyanlığa bağlılığı ve hayatını sadece din ve Tanrıya adanması, herhangi bir bireysel arzu veya istek göstermemesi adanmışlığının yansıması olarak eserde yer bulur. Silvester anlatı boyunca tüm gücünü ve varlığını Hristiyan olmayanların Hristiyanlaştırılması, inananların ve masumların korunması için kullanır.

Kısaca özetlemek gerekirse eserlerde bahsi geçen üç aziz kendilerini dine ve Tanrı'ya adanmışlardır. Hiçbir dünyevi istek, arzu ve kaygıları yoktur; bu durum onları bir yandan eserlerde anlatılan toplumda ötekileştirirken, diğer yandan okuyucuların ve/veya dinleyicilerin gözünde yüceltir.

¹ „Contempus Mundi“ dünyevi her şeyden feragat etmiş, münzevileri tanımlamak için kullanılan Latince bir terimdir (Kiening, 1994: 410).

'Ben'i Yok Etmek

Daha öncede bahsettiğimiz üzere eserlerdeki ana karakterler manevi kurtuluşu dünyevi olan her şeyden feragat ederek kazanırlar. Orta Çağ'da bir kişi ancak kendini inkâr ederek, bireysel ve toplumsal kimliğinden vazgeçerek kurtuluşa erebilirdi (Egidi, 2009: 607).

Her toplumun kendine özgü geleneksel bir düzeni ve toplumdaki her bireyin yerine getirmesi beklenen belli görevler vardır. Azizler ötekilikleriyle tam da bu düzeni bozarlar: "Kutsal tamamen ötekidir, her şeyi aşandır ve dolayısıyla profanlardan tamamen farklıdır." (Reischl, 2005: 60). Konrad von Würzburg'un ele aldığımız eserlerindeki üç ana karakter hidayete erebilmek için farklı yol ve süreçlerden geçerler: münzevi bir yaşam, fiziksel ve ruhsal acı ve baskılara dayanmak ya da hayatını dine adanmak.

Münzevilik insanın kendi bedenine, yaşamsal ihtiyaçlarına ve kişiliğine karşı açtığı bir savaştır (Wischmeyer, 2002: Sp. 832). Normatif davranışlar ve ihtiyaçlardan sıyrılan bireyin kendini ve benliğini bilinçli ve sistematik olarak inkâr etmesidir. Alexius'un kimliğini yazar bu ideale göre inşa eder. Alexius Tanrı aşkı için dünyevi olan her şeyden vazgeçer (Feistner, 1995: 188).

Alexius, Roma'nın en zengin ve asil ailelerinden birinin oğlu olarak sadece zenginliği değil ailesini ve asillliğini de reddeder. Kökenlerini reddetmesi, kendini aşmasının ilk aşamasıdır. Alexius yalnızca kökenlerini reddetmekle kalmaz, aynı zamanda toplumsal kimliğini de terk eder (Egidi, 2009: 632). Evlendiği gece Roma'dan kaçarak Edessa'ya gider. Orada kimliğini gizler ve bir dilenci olarak yaşar. On yedi yıl sonra kılık değiştirerek Roma'ya döner. Bir dilenci olarak babasından kendisini evine almasını ister. Orada tanınmadan yedi yıl daha münzevi bir hayat sürer. Bu süreçte fiziksel görünüşü o kadar değişir ki, ailesi dahi onu tanımaz.

Alexius insani arzularının ve normatif davranışlarını aşarak Tanrı'nın rızasını kazanır. Alexius'un kimliği, saygın bir Romalı ailenin oğlundan önce bir dilenciye sonra ise bir azize dönüşür.

"Pantaleon" adlı eserinde ise Konrad von Würzburg inanç için ölümü göze alan ana karakterin hayatını okuyucuya aktarır. İnancı için hayatını feda eden Pantaleon'un ölümü Hristiyanlıkta kendini aşmanın

ve feragatin en değerli biçimi olarak kabul edilir. (Largier, 2005:278).

Pantaleon'un ölümü Hristiyan şehitliğinin en yüksek biçimini temsil eder. Din değiştirdikten sonra pagan imparator tarafından sürekli tehdit edilmiş olan Pantaleon, durmadan işkence görmüş ve din değiştirmesi için ikna edilmeye çalışılmıştır. Ancak Pantaleon Tanrı'ya güvenmiş ve inancı sayesinde işkenceye dayanmıştır. Anlatının kahramanı eserde sadece dini karakteriyle tanımlanır. Başka bir deyişle, Pantaleon'un kimliği sadece dini bağlamda anlam kazanmaktadır. Böylelikle yazar onun sadece dini açıdan anlam taşıyan davranış ve özelliklerini eserinde öne çıkarır. Pantaleon'un inancı uğruna kendi hayatından feragat etmesi, bir insan olarak kendini yok ettiğinin teyididir.

"Silvester" adlı eserinin ana karakteri olan Silvester, diğer iki eserin karakterlerinden farklı olarak bir aziz ve papa olarak "kutsallık idealini" temsil eder (Prautzsch, 2021: 289). Bu efsanede azizin kendini inkâr etmesi, her şeyden önce, Hristiyanlığın üstünlüğünü kanıtlayan başarılarından kaynaklanmaktadır. Silvester örnek bir Hristiyan gençtir. Önce başarılı bir rahip, daha sonra Papa olur. Anlatı boyunca Silvester'in mucize ve başarıları anlatılır: Roma için tehlike oluşturan bir ejderhayı yakalar; İmparator Konstantin'in cüzzamını iyileştirir, böylece cüzzam tedavisi için kanları kullanılacak olan çocukların hayatlarını kurtarır. Bu mucizevi iyileşmeden sonra, İmparator Konstantin vaftiz edilerek Hristiyanlığı kabul eder. Silvester daha sonra Hristiyanlığın üstünlüğünü kanıtlamak için Yahudi bilginlerle karşı karşıya gelir. Yahudi bilginler tarafından öldürülmüş ölü bir boğayı diriltirek en hakiki olan dinin Hristiyanlık olduğunu onlara kabul ettirmeyi başarır. "Hristiyanlığın sözcüsü" (Brinker, 1968: 188) işlevi verilen Silvester'in da diğer eserlerdeki azizler gibi tüm varlığı ve kimliği dine adanmıştır.

Tanrı Yoluna Adanmışlık, Ölüm ve Hidayet

Hristiyanlıkta şehitlik ve Tanrı yolunda ölmek, Tanrıya ulaşmanın ve hidayete ermenin bir yolu olarak görülür. Bu nedenle ölüm, çalışmamızda ele alınan eserlerin ana motifidir. Bu motif Alman Orta Çağında özel bir öneme sahiptir. Orta Çağ'da ölüm hayatın sonu değildir, aksine insan ölüm sayesinde bu geçici dünyadan kurtulur ve gerçek ebedi hayatına başlar: "Gerçek hayat,

yaşamayı zor bir dünyada korku ve sefalet içindeki bu kısa, geçici, ölümlü varoluş değil, gerçek hayat Mesih'in kurtuluş eylemi aracılığıyla insana vaat edilen sonsuz hayattır." (Haas, 1989: 146).

Kendini Tanrı'ya adayan insanlar için ölüm, günah ve yalanlarla dolu olan dünyadan kurtulmak anlamına gelir.

Konrad von Würzburg'un çalışmamızda ele alınan eserlerinde de bu neden ölüm motifi önemli bir rol oynar. Eserlerde azizlerin ölümü genellikle anlatının doruk noktasıdır (Wutscher, 2014: 61). Jolles (1968: 26-27) özellikle dini eserlerde ve aziz kıssalarında ölümün bireyin kutsallığının tasdik ettiği ve toplumun ancak kahramanın ölümünden sonra onun kutsallığının kabul etmesini sağladığını vurgular.

Konrad von Würzburg eserlerinde ilahi bir ödül (éwelichen gotes lön) bahseder. "Pantaleon" adlı eserinde Pantaleon'un ölümü Hristiyan âleminin en büyük ve mükemmel örneği olan İsa'nın çektiği acı ve çilelerin tekrarıdır. Paganlar tarafından öldürülen Pantaleon ile İsa'nın kaderinin benzerliği tesadüf değildir. Çünkü kutsallığın ve hidayete ermenin ilkesi Tanrı yolunda en büyük fedakârlığı yapmış olan, en kutsal olanı ve onun hayatını taklit (imitatio) etmektir (Steiner, 1993: 450). Ancak İsa gibi yaşayan ve onun gibi ölen ancak Tanrı'ya onun kadar yakın olabilir.

Ölüm, "Alexius" efsanesinde de hidayete erme açısından önemli bir rol oynar. Bu eserde ana karakterin bilinçli olarak seçtiği çileler ve acılar Hristiyanlıkta 'beyaz şehitlik' olarak adlandırılmaktadır. Alexius hidayete giden yol, kişinin kendisine karşı verdiği inanç mücadelesidir. Münzevilik ve Tanrı'nın mucizeleri azizin bu çileci yaşam tarzını okuyucu ve/veya dinleyici nezdinde meşrulaştırır.

Diğer iki eserler karşılaştırıldığında ölüm "Silvester" eserinde daha önemsiz bir rol oynar. Ancak Silvester da Alexius gibi tamamıyla kendini inancına adanmış bir yaşam sürmektedir. O da Alexius gibi dünyevi ihtiyaç ve zevklerden vazgeçer. Ne de olsa papa olarak yaşamak, en yüksek din adamı olarak Tanrı'ya tam bir teslimiyet anlamına gelir. Silvester'ın adanmışlığı Alexius karakterinin adanmışlığı ile benzerlik gösterse de feragati Alexius eserinde olduğu kadar radikal değildir, çünkü Silvester aktif olarak bir inanç mücadelesi vermektedir.

Silvester kendini cemaatinden ya da tanıdıklarından soyutlamaz ve kökenlerinden ya da papa unvanından vazgeçmez, çünkü Hristiyanlığı yaymak için bunlara ihtiyacı vardır.

Bu üç efsanedeki farklı karakterler ve onların hikâyeleri Hristiyanlığın temel değerlerine göre şekillendirilmiştir. Strohschneider (2002: 111) azizlerin işlevinin "taklit edilebilmek" olduğunu söyler. Konrad von Würzburg, efsanelerdeki ana karakterlerinin erdemli davranışlarını överek, Tanrı'ya adanmış bir hayatın kurtuluşa giden tek yol olduğunu vurgulamaktadır.

Sonuç

Edebiyat ve din Orta Çağ Edebiyatının iki birbirinden ayrılamaz ögesidir. İlahiyat eğitimi almış ve birden fazla dil bilen yazarlar, bu birikimlerini edebi eserlerine de yansıtmışlardır. Çalışmamızda ele alınan Konrad von Würzburg'un üç eser „Pantaleon“, „Silvester“ ve „Alexius“ o dönemin din ve mükemmel inanan anlayışının en önemli örneklerindedir. İyi bir Hristiyan olabilmek için kendini tam anlamıyla Tanrı ve dine adamak gerekir. Her üç eserde de dünyevi her türlü arzu, istek ve davranışlardan feragat etmiş ve kendisini tamamen Tanrı ve Hristiyanlığa adanmış üç ayrı aziz karakteri yaratılmıştır. Bu üç aziz karakterinin yaşamlarının İsa ve yaşamıyla benzerlikleri okuyucu ve/veya dinleyiciye bilinçli olarak sunulur. Karakterlerin İsa ile benzer davranış ve eylemleri yazar tarafından özellikle eserlerde vurgulanır. Eserlerin ana karakterlerinin bireysel kimlikleri yazar tarafından bilinçli olarak yok edilerek, sadece topluma örnek olacak davranışlarla bezeli yeni, dine adanmış kimlikleri yaratılır. Bu adanmışlık ve dünyevi zevk ve isteklerden feragatin ödüllendirileceği eserlerde sık sık dile getirilir. Böylelikle okuyucu ve/veya dinleyici kitesine örnek alabilecekleri kişiler yaratılmış olur. Yazar bu sayede toplumdaki bireyleri eğitime görevini yerine getirmiş olur.

Kaynakça

- Brinker, K. (1968). *Formen der Heiligkeit. Studien zur Gestalt des Heiligen inmittelhochdeutschen Legendeneben des 12. und 13. Jahrhunderts.* Dissertation. Bonn.
- Canlı, M. D. (2020). Hartmann von Aue'nin "Der Arme Heinrich" Adlı Eserindeki Ana Motifler . Alman Dili ve Kültürü Araştırmaları Dergisi , 2 (3) , 57-68 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/alkad/issue/55121/728813>
- Egidi, M. (2009). Verborgene Heiligkeit: legendarisches Erzählen in der Alexiuslegende. In: STROHSCHNEIDER, Peter, ed.. Literarische und religiöse Kommunikation in Mittelalter und Früher Neuzeit: DFG-Symposion 2006. Berlin: de Gruyter, pp. 607-658. ISBN 978-3-11-021702-5. Available under: doi: 10.1515/9783110217025.3.607
- Eis, G. (1935). Alexiuslied und christliche Askese. Zeitschrift für französische Sprache und Literatur, Bd. 59, H. 3/4 (1935), pp. 232- 236. Franz Steiner.
- Feistner, E. (1995). *Historische Typologie der deutschen Heiligenlegende des Mittelalters von der Mitte des 12. Jahrhunderts bis zur Reformation.* Wiesbaden: Dr. Ludwig Reichert.
- Griese, S. (2013). Heilige Helden in Konrads von Würzburg Legenden. *Geistliche Literatur des Mittelalters und der Frühen Neuzeit*, 55-67.
- Haas, M. A. (1989). *Sermo mysticus: Studien zu Theologie und Sprache der deutschen Mystik.* Freiburg: Universität Verlag Freiburg Schweiz.
- Jolles, A. (1968). *Einfache Formen: Legende, Sage, Mythe, Rätsel, Spruch, Kasus, Memorabilie, Märchen, Witz.* Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- Kiening, C. (1994). Contemptus Mundi in Vers und Bild am Ende des Mittelalters. In: *Zeitschrift für deutsches Altertum und deutsche Literatur*, 123. Bd., H. 4 (1994), pp. 409- 457, 482.
- Knaeble, S. (2016). Mittelalter. In: Handbuch Literatur und Religion. (Hrsg.) Daniel Weidner. Stuttgart: Metzler.
- Largier, N. (2005). Medialität der Gewalt. Das Martyrium als Exempel agonaler Theatralisierung. In: *Gewalt im Mittelalter. Realitäten- Imaginationen.* Hrsg. Manuel Braun, Cornelia Herberichs. München: Wilhelm Fink.
- Malina, B.J. (2000). Rituale der Lebensexklusivität. Zu einer Definition des Opfers, in: *Opfer. Theologische und kulturelle Kontexte.* Hrg: Bernd Janowski/Michael Welker. Frankfurt. 23-57.
- Mertens, V. (1997). Religiöse Identität in der mittelhochdeutschen Kreuzzugsepik (Pfaffe Konrad: *Rolandlied*, Wolfram von Eschenbach: *Willehalm*). In D. Buschinger & W. Spiewok (ed.), *Chanson de Roland und Rolandlied* (pp. 77-91).
- Rainer, G., Kern, N. & Rainer, E. (2014). *Stichwort Literatur. Geschichte der deutschsprachigen Literatur.* Linz: Veritas. (6. Auflage)
- Reischl, T.A. (2005) *Inflation der Heiligen?! Entwicklungen und Funktionen der Heiligenverehrung bis heute. Untersuchung über Stand und Formen im Stadtgebiet und der Region München.* Dissertation/LMU.
- Ridder, K. (2012). Unverfügbarkeit des ewigen Lebens. *Paradigma*, 21-2. 95-112.
- Schweitzer, F. (2005). Religiöse Identitätsbildung. In: *Handbuch Interreligiöses Lernen.* Hrsg. Peter Schreiner, Ursula Sieg, Volker Elsenbast. S. 294-303. Gütersloh: Gütersloh Verlagshaus.
- Steiner, R. (1993). *Vorträge und Kurse über christlich-religiöses Wirken II. Spirituelles Erkennen Religiöses Empfinden Kultisches Handeln.* Herausgegeben Ulla Trapp und Paul G. Bellmann. Dornach: Rudolf Steiner.
- Strohschneider, P. (2002). Textheiligung. Geltungsstrategien legendarischen Erzählens im Mittelalter am Beispiel von Konrads von Würzburg "Alexius". In: *Geltungsgeschichten Über die Stabilisierung und Legitimierung institutioneller Ordnungen.* Herausgegeben Gert Melville und Hans Vorländer. Köln, Weimar, Wien: Böhlau.

- Wischmeyer, W. (2002). Märtyrer. Alte Kirche. . In: Religion in Geschichte und Gegenwart (RGG), B5. Sp. 862-865.(Hrsg.) Hans Dieter Betz, Don S. Browning, Bernd Janowski, Eberhard Jünger. 4. Auflage. Tübingen: Mohr Siebeck.
- Wutscher, M. (2014). Aspekte von Tod und Trauer in ausgewählten Werken Konrads von Würzburg. Masterarbeit/WU.
- Würzburg, K. v. (1841). Silvester. Herausgegeben von Wilhelm Grimm. Göttingen: Dietrische Buchhandlung.
- Würzburg, K. v. (1898). Das Leben des heiligen Alexius. Herausgegeben von Richard Hencyznski. Berlin: Mayer&Müller.
- Würzburg, K. v. (1974). Pantaleon. Herausgegeben von Paul Gereke. Neu bearbeitet von Winfred Woesler. 2. Auflage. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.